

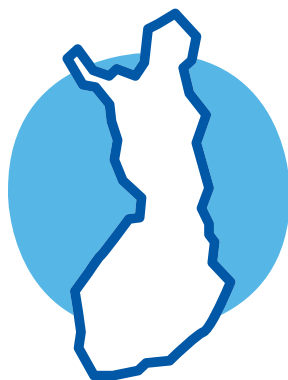

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Навчальний курс: Фінське суспільство

ФІНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Фінляндія знаходиться у Європі в північній півкулі нашої планети. Фінляндія є частиною регіону країн Північної Європи, до якого окрім неї входять Швеція, Норвегія, Данія та Ісландія. Фінляндія має кордони з трьома країнами: зі Швецією на заході, з Норвегією на півночі та з Росією на сході.

Населення Фінляндії становить прибіл. 5,5 мільйонів осіб, площа країни – прибіл. 338 500 кв. км. Фінляндія – одна з найменш населених країн Європи. У Фінляндії багато лісів та озер, ліси займають до 75% площі країни, а вода 10%.

Офіційні мови Фінляндії – фінська, шведська та саамська. Фінська мова є рідною мовою для 4,8 мільйонів фінів, шведська – для 280 000 фінів, а саамська – для 2 000 громадян країни. Інші великі мовні групи – російськомовні (93 000) та естоньомовні (50 000). У Фінляндії кожна людина має право зберігати та практикувати свою рідну мову та культуру.

Прибілно 65% фінів належать до євангельсько-лютеранської церкви, 1 % – до православної церкви та 1,7 % сповідують інші релігії. Прибіл. 32% населення не сповідують будь-яку релігію. У Фінляндії існує свобода віросповідання, і кожна людина може сповідувати релігію, яку бажає або не сповідувати жодної. Право сповідувати релігію закріплено у Конституції.

Історія Фінляндії

Перші поселення на території Фінляндії з'явилися більше 9 тис. років тому. Протягом своєї історії Фінляндія була частиною Швеції (-1809), і частиною Росії (1809–1917). В 1917 року Фінляндія стала незалежною державою. В 1918 року у Фінляндії була громадянська війна. Після війни у країні почався період розбудови незалежної держави. В 1920–1930-х роках економіка Фінляндії розвивалася сприятливо.

Фінляндія брала участь у кількох війнах у 1939–1945 роках: у Зимовій війні (1939–1940), Війні-продовженні (Карельська кампанія) (1941–1944) та Лапландській війні (1944–1945). У всіх війнах Фінляндія зберегла свою незалежність.

У 1960-х та 1970-х роках суспільна структура Фінляндії сильно змінилася. Населення переїхало із сільської місцевості, залишивши сільськогосподарські роботи, до міст, щоб працювати на фабриках, заводах та в сфері послуг, а жінки перейшли на оплачувану роботу поза домом. Також різко підвищився рівень життя та споживання.

В 1995 році Фінляндія стала частиною Євросоюзу, а з 2002 року платіжним засобом на території країни став євро, яким він є й досі.

Фінляндія приєдналася до військового альянсу НАТО в 2023 році.

Державний устрій

Фінляндія – парламентська республіка на чолі з президентом. Президент обирається на виборах кожні 6 років.

Назва парламенту – Едускунта. Парламент складається з 200 депутатів. Депутати обираються на виборах кожні 4 роки. Парламент приймає всі закони Фінляндії та затверджує державний бюджет.

Громадяни Фінляндії віком від 18 років мають право голосувати на виборах, і кожен, хто має право голосу, може балотуватися як кандидат. Приймати участь в голосуванні під час виборів – це право громадянина, а не його обов'язок.

Муніципалітети

Зараз у Фінляндії налічується трохи більше 300 муніципалітетів. Муніципалітети досить невеликі. Середня кількість населення становить близько 18 тис. Муніципалітети надають послуги своїм жителям, більшість із яких визначені законом. Приклади таких послуг:

- освіта та дошкільне виховання (дитячий садок)
- культурна, молодіжна та бібліотечна діяльність
- міське планування
- землекористування
- водопостачання та виробництво енергії
- збирання відходів
- послуги з охорони навколишнього середовища

Регіони із забезпечення благополуччя населення відповідають за соціальні та медичні послуги жителів, а також діяльність рятувальних служб.

Міста

72 відсотків населення Фінляндії проживає в містах. Столиця - Гельсінкі, з населенням близько 650 тис. Інші великі міста: Еспоо, Тампере, Вантаа, Оулу та Турку.

Закон та органи влади

У Фінляндії закони регулюють права та обов'язки громадян. Роль органів державної влади полягає у забезпеченні виконання законів та нормативних актів, їх дотриманні та наданні рекомендацій.

Посадові особи – це всі, хто працює у державній, муніципальній установі, регіонах із забезпечення благополуччя населення або іншій установі, що здійснює державну владу. Посадові особи працюють у міністерствах та державних установах, а також до них відносяться, наприклад, співробітники поліції, прикордонної охорони та митниці. Держслужбовцями в муніципальному секторі є, наприклад, вчителі. В регіонах із забезпечення благополуччя населення працюють лікарі, соціальні працівники, медсестри, патронажні сестри.

Громадяни мають право оскаржити рішення влади щодо себе та скаржитися, наприклад, на дії посадових осіб, з якими вони зіткнулися.

Соціальне забезпечення та оподаткування

У Фінляндії розвинена система забезпечення соціального добробуту та захисту, що фінансується за рахунок податків.

Кожен сплачує податок зі свого доходу та покупок, і робить внесок у функціонування системи обслуговування суспільства, отримуючи від цього користь. Ця користь проявляється у можливості відвідати лікаря за невисоку плату та отримати безкоштовну шкільну освіту, пенсію та різні сімейні допомоги, наприклад, допомогу для ведення домашнього господарства та допомогу на дитину.

Система освіти

Навчання у школі починається у Фінляндії в рік, коли дитині виповнюється сім років. Цьому передує один рік підготовчого навчання. Кожна дитина, яка постійно живе у Фінляндії, повинна відвідувати школу. Обов'язкова освіта закінчується, коли молоді людині виповнюється 18 років або коли вона до цього здобуває другий ступінь освіти (ступінь середньої освіти або ступінь професійної освіти).

Дитина, яка перебуває у статусі прохача притулку або тимчасового захисту, має право здобувати освіту, але не зобов'язана відвідувати школу. Навчання та харчування у школі для всіх безкоштовні.

На практиці всі молоді люди продовжують навчання після основної (середньої) школи у гімназії або у професійно-технічному училищі.

Свобода слова та залученість до суспільного життя

У Фінляндії ніхто не може заборонити або обмежити комусь висловлювати або поширювати власну думку. Проте свобода слова несе велику відповідальність. Ніхто не має права:

- образливо говорити про особисті якості іншої людини, підбурювати до насильства проти іншої групи людей
- використовувати свободу слова для виправдання дій з ознаками расизму.

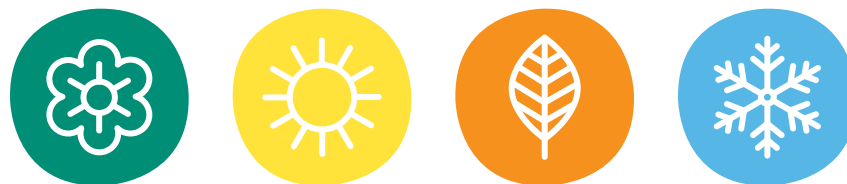
У Фінляндії можна різними способами впливати на соціальні проблеми. Громадяни мають право голосувати та балотуватися. У Фінляндії кожен може організувати або взяти участь у демонстраціях. Окрім того, у Фінляндії є багато організацій та профспілок, у діяльності яких можна брати участь.

Клімат та пори року

У Фінляндії кожен із чотирьох сезонів яскраво відрізняється один від одного.

- Взимку холодно, і у багатьох місцях сніжно.
- Навесні починає танути сніг, підвищуються температури і природа прокидається.
- Влітку світло та тепло, але можлива часта зміна погоди.
- Восени день стає коротшим і темнішим, повітря стає холоднішим, а природа починає готуватися до наступної зими.

Через свої географічні особливості Фінляндія має довгу протяжність території і у різних областях температура може відрізнятися. Коли у квітні-травні у південній частині стоїть тепла та весняна погода, на півночі ще лежить сніг. Середня річна температура протягом усього року близько +7 градусів на півдні і +1 градус на півночі.

Фінські свята

У Фінляндії багато національних свят, під час яких, наприклад, школи та багато закладів закриті. Магазини також можуть працювати за особливим графіком. Головні свята:

- Новий Рік (1 січня)
- Великдень (навесні)
- Першотравень (1 травня)
- Юханнус, Свято Купала (наприкінці червня)
- День Незалежності (6 грудня) і
- Різдво (24.-26.грудня).

Фінський стиль життя

Фінів часто вважають тихими та стриманими. Молоде покоління ламає традиційний образ фінів. Чесність та пунктуальність вважаються перевагами фінів. Пунктуальність яскраво виявляється в тому, що фіни приходять на офіційні прийоми та зустрічі вчасно, точно у зазначений час.

Суспільство і життя ґрунтуються на ряді свобод, і людям дозволяється самостійно планувати та вирішувати своє життя та його рух. У Фінляндії, наприклад, існує широка свобода слова та віросповідання, свобода самостійно обирати стиль одягу та чоловіка або дружину.

В основі фінського суспільства лежить повага до особистості. Людина у Фінляндії насамперед самостійна особистість, і лише потім член сім'ї. Проте сім'я, як правило, важлива для людей. Сім'ї бувають різні, не тільки такі, в яких є батьки та діти. До дітей ставляться шанобливо, і вони мають багато прав. Фізично карати дитину заборонено законом.

Сауна - одне з улюблених місць відпочинку фінів, і сауну часто відвідують незалежно від пори року. Паритися в сауні - це фінський спосіб розслабитися.

Важлива фінам і природа, і багато хто вважає її невід'ємною частиною національної ідентичності фінів. Вважається, що природа покращує самопочуття та здоров'я. Фіни люблять відпочивати на природі: активно рухатися або просто насолоджуватися тишею. У Фінляндії є право кожної людини на природу. Це означає, що кожен, хто живе у Фінляндії, може користуватися природою (наприклад, пересуватися місцевістю або збирати ягоди) незалежно від того, кому належить територія. Проте, користуючись цим правом, не можна завдавати жодних незручностей чи занепокоєння іншим.

Додаткові матеріали:

Навчальне відео "Створюючи добробут: Століття Фінляндії та простої фінської родини за прізвиськом Віртанен" розповідає про історію Фінляндії та розвиток фінського суспільства з початку ХХ століття до наших днів.

У відео тема розглядається через етапи життя уявної сім'ї на прізвище Віртанен. Відео доступне спрощеною фінською мовою, а також сьома іншими мовами: арабською, англійською, фарсі, курдською (сорані), сомалійською, тайською та російською.

<http://suomenvuosisata.fi/suomi.html>

У рамках проекту «Дома у Фінляндії» [Kotona Suomessa] було створено відео про фінське суспільство. Теми відео:

- Оподаткування та принципи діяльності суспільства добробуту
 - Демократія та соціальний вплив
 - Звичайний фін - який він?

Ви можете див. відео на Youtube:

<https://www.youtube.com/c/KotonaSuomessa/playlists>

Відео доступні наступними мовами: фінською, шведською, англійською, арабською, дарі, курдською, сомалійською, сорані, тайською, китайською, французькою, естонською, тиграї та російською.

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service